

AVE MARIA

SLOVENSKI
nabožni list
za jugoslovanske
izseljenike
v
Ameriki

Izhaja začetkom vsakega
meseca.

Published monthly by
Ave Maria Publishing Co.
62 ST. MARKS PLACE
New York, N. Y.

Naslov za dopis in naročnino je
"AVE MARIA"
62 ST. MARKS PLACE
NEW YORK, N. Y.

Stane: za Ameriko celo leto \$1.
Za Evropo \$1.25.
Subscription price \$1 for year.
For Europe \$1.25.

Entered as Second Class Matter at the Post Office, New York, N. Y., under Act of March 3, 1879.

Za vse naše dobrotnike in podpornike se bere vsako nedeljo jedna sveta
maša in za vse naročnike Ave Maria vsaki prvi petek v mesecu.

NA ZNANJE POŠILJATELJEM DENARJA V STARO DOMOVINO!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče z zamudo. **Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude.** Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Dnevne cene vidite v listu "Glas Naroda".

Denar pošiljamo tudi po brezžičnem brzojavu!

TVRDKA

FRANK SAKSER

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

Svoji k svojim!

Clevelandčani!

Svoji k svojim!

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA

IN POGREBNI ZAVOD

Razdeljena v dva dela in v polni meri z najfinejšimi pripravami preskrbljena! Trgovina za nakup pohištva, orodja, premoga, posode, barve, stekla i. t. d. Pogrebni zavod je z najfinejšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše sprejeme v zadovoljnost ljudij, za kar imamo brez števila zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se priporočam vsem Slovincem in slovenskim društvom.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Tel. Princeton 1381
Bell East 1881

A. GRDINA, TRGOVEC IN POGREBNIK
6127 ST. CLAIR AVENUE

Svoji k svojim!

Clevelandčani!

Svoji k svojim!

EUKRATIDA.

K.

(Dalje.)

Nove poskušnje.

Mirno so tekli dnevi v Barceloni za družino Oteomero. Eukratida je pridno vršila svoje dolžnosti v domu in stregla svojemu ljubljenu očetu. Kast je pogosto prihajal v hišo, da skoraj vsak dan. Malo je bilo večerov, da bi vsaj za trenutek ne bil stopil v palačo in prinesel kako cvetko Eukratidi, se malo pošalil in zopet odšel. Vedno je še upal, da bode pridobil Eukratido za se. "Treba počasi in previdno," si je mislil.

Eukratida je pa ostala vedno enako prijazna, da, včasih celo mrzla proti njemu. Kolikor prijaznejši je bil Kast, toliko bolj se ga je izogibala.

Tudi Oteomero je pazil, kako se razvija razmerje med hčerjo in poglavarjem. Velikokrat, ko sta bila sama z Eukratido, hvalil ga ji je, kako izboren človek je to. Eukratida je vedela kaj oče misli, toda sklenila je žrtvovati se zanj, zato mu je vselej pritrdila.

"Ne misliš, Eukratida, da je Kast dober mladenič?" rekel ji je, ko sta nekega večera sedela sama na vrtu.

"Da, v resnici dober mladenič je in moder vladar za svoja leta", odgovorila je hladno.

"Toda, treba mu bode poiskati si tova-

rišico, ker kot glavar mora biti cel mož."

"Čudno, da si že ni katero izbral?"

"Katero izbral, praviš? Ali še nisi opazila, da jo že ima?"

"Tako?" Eukratida je nalahko zardela. Srce ji je začelo hitreje biti. Bala se je že dolgo, da bi oče morda ne začel sam tega pogovora.

"Čudno, da še nisi opazila, da si jo je že izbral. On samo čaka, da mu izvoljenka obrne svoj obraz in reče 'da'."

"Kaj bode čudno, oče, saj veste, da se ne zanimam veliko za tajnosti drugih."

"To mi ravno ne ugaja, hči," pravi Oteomero malo nevoljen. "Druge tvoje sovrstnice so vesele in hodijo po zabavah, ti pa vedno doma tičiš. Zakaj to?"

"Oče, saj veste da mi je skrb za vas edino veselje. Rada bi vam osladila stara leta vašega življenja!"

"Dobro! Zato poslušaj! Kast si je izbral tebe in kolikor sem spoznal, te ljubi s celim sreem."

"Tako!"

"Da! In lahko si že opazila, kako skrben je za te? Vidiš, kako pridno prihaja skoraj vsaki dan. Zakaj si tako mrzla do njega?"

Eukratida je povsila oči in molčala.

"Morda misliš na Lupercija?"

"Ne, Lupereija spoštujem kot plemenitega mladeniča, to je pa vse."

"Zakaj se potem odvrtaš od časti, ki se ti ponuja? Pomisli, glavarica bodeš, prva matrona v deželi. Krasna prihodnost ti je odprta. Ako Kast ostane tak, kakor je, morda bode še imperator — cezar. Pomisli otrok!"

"Oče moj, jaz ne hrepenim po nikakih časteh."

"In vendar, zakaj pehaš od sebe srečo? Ako imaš rada svojega starega očeta, spolni mi to željo!"

"Oče, ne morem!"

"Da, ne bodem te silil. Toda povem ti, da me boli sree, ko te vidim, da si tako nespametna."

Solze so se zasvetile v očeh starčka.

Eukratidi se je sree krčilo, kajti ljubila je svojega očeta, kakor le malo otrok ljubi svoje starše.

"In kako mirno bi zatisnil jaz oči, ko bi te videl tako povišano. Vse želje mojega očetovskega srea bi bile spolnjene. Eukratida, otrok moj, spolni mi to željo!"

Oteomero je uprl oči v svojo hčer tako proseče, tako ljubeznjivo, da je Eukratidi zatrepetalo sree.

"Ne morem, oče!"

"Zakaj ne?"

"Oče, ne zahtevajte, da vam odgovorim, ker vas bi žalila."

"Povej!"

"Saj sem vam že povedala, da se nikdar ne bom možila, da sem —"

"Stoj! Stoj, otrok moj!" seže ji oče razburjen v besedo. "Ne izgovori te besede pred menoj!"

"Da oče, ne morem!"

"Kako sem nesrečen!" in zakril si je obraz ter odšel od nje.

Dolgo je prečula oni večer Eukratida v molitvi in pri Bogu iskala tolažbe in moči. Sree ji je krvavelo, vendar je z veseljem trpela, saj se je šlo za dušo njenega ljubljenega očeta.

Marcela je velikokrat obiskovala Eukratido in Eukratida Marcelo. Tako je Marcela izgubila počasi vse predsodke proti Eukratidi kristjani, ko je videla, da je prav taka, kakor vse druge njene vrstnice, da nima nič posebnega na sebi. Nasprot-

no je opazila, kako blago je njeno mišljenje. Občudovala je njeno skromnost in ljubeznjivost do vsakega. Večkrat jo je našla, ko je ravno delila jedila in oblačila revežem, katere je zbiral vsaki dan na svojem vrtu. Občudovala jo je, kako se more tako plemenita mladenka toliko ponižati, da gre med revno "beraško družalo". To je vendar sramotno za olikano plemenito Rimljanko.

Vendar ko je videla, kako so ji hvaležni reveži poljubovali roko, kako so se ji z solznimi očmi zahvaljevali, bila je ginjena in tudi njo je vleklo, da bi storila ednako. Toda njen ponos ji ni dopustil.

Tudi o veri sta večkrat govorile. Vendar Eukratida ni vedela, da Marcela ve njeno skrivnost. Zato ji je vedno odgovarjala tako, da se izogne naravnostnemu odgovoru. Vselej je skušala navesti pogovor na kaj drugega. Marcela je pa nalašč napeljevala pogovor na to, da bi tako pripravila Eukratido, da bi ji povedala, da je kristjana. Velikrat je nalašč začela govoriti o kristjanih. Pripovedovala je kako so jih v Rimu mučili, kako so jih metali divjim zverem. V živih barvah ji je slikala strašne njih muke in strašno njih smrt. Hotela je s tem od strani prestrašiti Eukratido.

"Tudi tukaj ne bode dolgo ko se bode pričelo preganjanje", je rekla. "Tvoj oče zelo pritiska na Kasta, naj že začne čistiti deželo te sodeže".

Eukratida je molčala. K večjemu, ako je naredila opazko: "Bog že ve, kaj dela".

Tudi Marcela je videla, kako je ostala Eukratida mrzla do Kasta. Zato je skušala tudi ona vse, da bi jo pridobila za svojega brata. Toda bilo je vse zastoj.

V tem je vedno bolj rastlo prijateljstvo med tema dvema deklicama. Tako sta se vzljubile, da sta po večkrat na dan prihajale druga k drugi.

Kast pa je postajal vedno bolj nepotrpežljiv. Začelo ga je že zelo peči, da ne more doseči, kar tako želi.

"Kaj pa ti je, da si danes tako slabe volje," nagovorila ga je Marcela pri obedu, nekega dne ko je bil posebno slabo razpoložen.

"Kaj bi ne bil!"

"Ali si bil sinoči pri Oteomeru?"

"Da. In pri tej priliki sem povedal Eukratidi naravnost svoja čutila."

"In, kaj je rekla?"

"Jaz se nikdar ne bom možila", mi je odgovorila in me hladno odpravila.

"Čudno dekle, res!"

"In vendar jo tako ljubim! Jaz jo želim in jo moram dobiti?"

"Morda se bode še premislila."

"Ali sta vidve kaj govorile o tem?"

"Sva".

"In kaj je rekla?"

"Enako".

"Marcela! Ti veš, kako ljubim to dekle. Ti veš, da je edina — ki bi me mogla narediti v moža, kajti veš, kakšen sem bil in kakšna narava je v meni. Tebe ima rada. Pomagaj mi, da jo dobim. Z Oteomerom sva govorila danes in tudi on mi je obljubil."

"Kast, veliko sem že poskusila. Toda vse zamanj. Poskusila bodem še enkrat."

Takoj po obedu je odšla Marcela k Eukratidi. Kakor po navadi sta sedeli na verandi na vrtu in pletle vsaka svoje ročno delo in se pogovarjale in smejale.

"Kje je pa Oteomero danes?" Vprašala je Marcela.

Eukratida je zardela, kajti odkar mu je večeraj povedala, da se ne bode možila, še nista bila skupaj.

"Šel je po opravkih".

"Čudno. Videla sem ga danes zjutraj pri nas in tako nekam potr in žalosten je bil."

"Tako? Kaj pa Kast?"

Marcela je porabila to vprašanje in ji začela govoriti.

"Kot prijateljica prijateljici ti govorim", je začela, ter ji slikala lepo prihodnjost, ako vzame Kasta.

"Poleg tega, vidiš, Kast je dober človek, toda potrebuje vodnico, potrebuje tovarišico. Izvrsten mož bode, ako dobi ženo kakor si ti!"

Eukratida je molčala.

"Ne morem. Nikdar se ne mislim mo-
žiti!"

"Zakaj ne! Eukratida, bodi pametna!"

"Marcela, ne morem!"

"Eukratida, odkriti ti hočem, da vem vzrok, zakaj nočeš."

"Ti veš?"

"Da vem! Ti si kristjana!"

"Da, sem tako srečna, zato bodi hvala Bogu!"

"Toda, to ni vzrok, da bi se ne mogla mo-
žiti. Kast sovraži kristjane, vendar na vse zadnje pa vem, da te toliko ljubi, da bi te vzel tudi kot kristjano."

Eukratida in Marcela.

"Marcela, prosim te, ne sili me! Odločno ti moram povedati, da ne morem!"

Žalostna je šla tisti popoldan Marcela domov.

Po večerji je povedala Marcela Kastu, kako ji je Eukratida odgovorila. Zamolčala mu je samo to, da je Eukratida kristjana.

"Poskusi še enkrat sam", mu je svetovala "Stopi pred njo še enkrat in zahtevaj tudi vzrok zakaj te noče!"

Sklenila sta, da Kast poprosi Oteomero, da stopita skupaj pred Eukratido, ko bode tudi Marcela poleg, da bodo tako vsi trije skušali vplivati na njo.

Oteomero je silno potrl zadnji pogovor z Eukratido. Videl je, da je najbrže ves njegov up, vse njegove nade, vse, vse, splavalo po vodi.

"Prokleti kristjanski psi!" je zaklel! "Ukradli so mi hčer! Uničili moje življenje! Maščevanje!"

Hodil je okrog otožen in potrtn in za tri dni se postaral bolj, kakor prej v desetih letih. Eukratida je to gledala in — in neznano trpela. Cele noči je prejokala in prosila Boga moči, da bi vstrajala, da bi ostala stanovitna v svoji obljubi in svoji žrtvi za očeta kljub vsem težavam in zaprekam.

Nekako teden je trpel Oteomero velike dušne boje. Toda kolikor bolj je premišljeval, toliko bolj se mu je vzdigoval v srečo in maščevanja — do kristjanov.

"Kast, sedaj pa zahtevam, od tebe, da začneš preganjanje te klete sekte! Imam dovolj vzrokov, da to zahtevam. Ako ne razglasiš cesarjevih naredb, tedaj te tožim cesarju!"

Kasta je ta nastop Oteomerov razjarril. Vendar premagal se je, ker je še vedno upal, da bode z njegovo pomočjo pridobil Eukratido. Obljubil je to storiti vendar pa hoče še teden časa za premislek. V resnici je pa imel namen tega nikdar ne storiti.

"Dobro! Še teden! Potem pa gotovo!"

"Bodemo videli", odgovoril je Kast posmehljivo. Kaj pa Eukratida?"

Solze so zaigrale v očeh starčka!

"Oteomero! Obljubil si mi pomoč, da dobim Eukratido, katero tako želim!"

"Da!"

"Sklenila sva z Marcelo, da nastopimo vsi naenkrat. Ti, Marcela in jaz. Zato prideva danes zvečer k vam na večerjo in po večerji pa poskusimo."

Oteomero je bil vesel. Žarek upanja mu je posvetil. "Mogoče se bode dalo pa vendar kaj doseči."

Ko je Kast povedal Marceli, kaj sta sklenila z Oteomerom glede kristjanov, se je Marcela prestrašila. Videla je, da se bliža čas, ko pridejo dnevi, radi katerih je Lupercij tako težko odpotoval.

Ako se Eukratida ne uda, čaka jo samo jedno — maščevanje, mučeniška smrt.

Marcela je zelo ljubila Eukratido. Dasi jo je zavrnila, glede Kasta, dasi je kristjana, vendar čutila je, da jo ljubi, kakor še nikdar nikogar.

Poznala je Kasta, da nikdar ne bode privolil v Oteomerove zahteve glede preganjanja kristjanov, ker dasi je bil pravi Rimljan, vendar je smatral rimske bogove in boginje za same bajke in bi nikdar nikogar ne preganjal, ako jih ne prizna. Toda ako izve, da je Eukratida kristjana, pa da ga bode zavrnila, potem se bode strašno maščeval. Poznala ga je!

Vendar spoznala je tudi Eukratido, kako ljubi svojo novo vero! Vedela je tudi dobro, da nikdar ne bode spremenila svojega sklepa, naj pride karkoli.

Kaj pa, ko bi se dala premagati na ta način, da bi izvedela v koliko smrtno nevarnost postavi sebe in vse kristjane, ako ne privoli?

Sklenila je, da gre k nji in ji vse pove, predno pridejo vsi trije zvečer in se bode treba odločiti.

Obe prijateljice sta jokali ko je Marcela povedala Eukratidi, kaj jo čaka.

Toda, vse je bilo zastonj. "Ne morem! Obljubila sem! Prisegla sem in do zadnje kaplje krvi bodem držala!"

Žalostna je odšla Marcela.

Eukratida je takoj po njenem odhodu poklicala škofa Urbana.

"Hči bodi junaška. Težka poskušnja gre na te. Zaupaj na Boga!"

"Oče vse bodem pretrpela, vsaj se gre za dušo — očeta!"

S težkim srcem je čakala večerje. Cel čas je bila njena duša pri Bogu in molitvi. Govorila je malo.

Po večerji je stopil pred njo Kast in jo prosil za njeno roko.

"Hvala poglavar! V čast mi je, da mi ponudiš to odlikovanje. Toda ne morem."

Kakor bi ga gad pičil, skočil je Oteome-ro in zakričal nad njo:

"Ne moreš! Ne moreš!" Toda hitro se je premagal, ko so se vprle vanj svetle solzne oči, njegovega otroka in — padel je na svoja kolena pred njo.

"Dete moje, poglej te sive lase! Me res hočeš onesrečiti? Ne silim te! Toda prosim te!"

"Oče ne morem!"

Vstal je, sedel molče nazaj na stol in si zakril obraz z rokami.

Nato je poskusila Marcela.

"Marcela, ne morem!" Kasta spoštujem, toda poročila se ne bodem nikdar z nikomur!"

"Maščevanje! Maščenvanje! Poglavar! Maščuj mojo nesrečo!"

"Ne razumem te", vpraša Kast, ki je stal osramočen pri mizi.

"Prokleta sekta kristjanov mi jo je zastrupila!"

"Kaj, Eukratida, kristjana?"

"Da, po posebni milosti božji!"

Kast se je hladno poslovil in odšel. Toda vse je vrelo po njem. Bil je osramoten.

"Da smrt kristjanom!"

"Eukratida, kaj si storila?" rekla je jokaje Marcela in tudi odšla glasno ihtče.

"V božjih rokah sem!"

"Oče," stopila je predenj, "Odpustite!" Poklekne in objame kolena. "Oče odpustite! Toda ne morem drugače! Storila sem za Vas?"

"Za me?" in skočil je po koncu, jo pahnul od sebe. "Za me? Da, uničila si me!" —

Drugi dan so bili razglaseni v Barceloni ukazi cesarjevi zoper kristjane.

(Dalje prihodnjich.)

Na pragu v večnost.

V.

Mnogo ljudi se dandanes nahaja na svetu, ki se imenujejo prosvitljenci. Ti pomilovanja vredni ljudje v svoji duševni zaslepljenosti tajijo Boga, tajijo nebo, pekel in večnost in ne vidijo v celem vesolnem stvarstvu nič drugega, kakor materijo. Človek ni nič drugega, kakor materija in velika laž je, kar uče duhovniki o duši, ki se ob smrti loči od telesa, da večno živi v nebesih, ali večno trpi v peklenem ognju. Človek je rojen, živi gotov čas na svetu in potem razpade, kakor žival. Tako govore apostoli tega modernega evangelija. Za verjeti je skoraj, da ti nič ne upoštevajo Boga, duše in večnosti, da gledajo na smrtni postelji smrti brezskrbno v oči. Vendar temu ni tako. Nedavno je umrl mož, socijalist. Veliko si je v svojem življenju domišljeval, da je povsod zastopal brezverske ideje. Pred sedmimi leti je prišel v Ameriko, ali od znotraj še ni videl nobene cerkve, sv. zakramentov ni prejemal, sploh je vsak verski čut v njem za-

mrl in nič mu ni bilo ljubšega in zabavnejšega, kakor zasramovati ob vsaki priliki, kar je pravemu katoličanu sveto in drago. Ker je svoj čas hodil v mestu v šolo in imel precej dobro namazan jezik, zato so ga rdeči spoštovali kot junaka in mu verovali in zaupali. Usilil se je tudi v neko katoliško podporno društvo, pa ne toliko zaradi podpore, kakor da je zanesel razdor in neslogo med člane. Javno se je priduševal, da nikdar kat. duhovnika potreboval ne bo. Vedno je bil zdrav, čvrst kakor Samson. Nekega dne je pa temu rdečemu apostolu potrkala smrt na vrata. Bled in tresoč je ležal na bolniški postelji in jasno mu je bilo, da bode zanj kmalu bila zadnja ura.

"Pokličite duhovnika!" reče navzočim. Skoraj mu niso verjeli, mislili so, da se mu blede.

"Pokličite duhovnika!" ponovi obupno zahtevajoče. To je strašna reč, brez duhovnika se posloviti iz tega sveta."

Duhovnik je prišel. Bolnik se je izpovedal in čez par dni je bil na mrtvaškem odru.

Kakor ta mož, o katerem se je sedaj govorilo, tako išče tudi veliko drugih na smrtni postelji zopet svojega Boga, katerega so v življenju tajili. Kolikokrat se bere v časnikih, da je ta ali oni živel dolga leta kakor pagan, zaničeval vero, pisal zoper njo in zoper Boga, na smrtni postelji je pa prosil duhovnika in je kot spokornik sin katoliške cerkve umrl.

Tudi znani francoski brezverec in pisatelj Voltaire je imel največje veselje, da je blatil sv. vero, zaničeval sv. Cerkev, je na zadnjo uro zahteval duhovnika, pa so mu njegovi prijatelji to zabranili. Umrl je v groznem obupu.

Zakaj se tresejo ti brezbožneži na smrtni postelji? Zakaj se boje smrti, če je to res, kar so celo svoje življenje trdili, da ni Boga, ni večnosti, da ni pekla ne hudiča?

Da! Na smrtni postelji se razprše krivi nauki kakor megla in vsa protiverska vednost pade, kakor hišica iz papirja, če jo namoči dež.

Brez Boga je veselo živeti, brez Boga pa ni dobro umreti, to brezverci sami dokazujejo.

Hčerka uglednega meščana je ležala na smrtni postelji. Mati jo je vzgojila v verskem duhu in strahu božjem. Oče je pa bil brezverec. Ko je ta v dnu srca užaljen klečal ob smrtni postelji svoje ljubljene in edine hčere, ga vpraša ona tiho: "Oče, ali se naj držim sedaj tega, kar so me pokojna mama učili o neumrjočnosti duše in večnosti, ali naj se tega držim, kar ste me vi učili, da je s smrtjo vsega konec?"

In kaj je odgovoril brezverski oče?

"Dete!" reče s tresočim glasom, "dete, izberi si zaneslivejšo pot! Drži se tega, kar te je pokojna mama učila!"

* * *

Ne poslušaj brezverce, ki kričijo, da ni Boga, temveč oklepaj se trdno vere, katero te je tvoja pobožna mati učila v srečnih časih tvoje mladosti. Vera tvojega očeta, vera tvoje matere je svetla zvezda voditeljica v življenju in sladka tolažba ob uri smrti — na pragu v večnost.

SPOMINI S POTA.

K.

4.

Henry je naselbina v še veliko slabšem stanju, kar se tiče vere in je tudi precej manjša. Velika večina prebivalcev je Hrvatov in Litvinov, le nekaj malega je Slovencev in Amerikanov. Kakor že omenjeno spada ta naselbina v župnijo Keyser, če je tudi precej bližje Thomasa.

V nedeljo, ko sem prišel tja, imel je zjutraj g. župnik sv. mašo, ker je bila ravno ta naselbina na vrsti. Oznanil je seveda zjutraj pri sv. maši, da pride slovenski duhovnik v naselbino, da bode dal vsem rojakom priliko, da opravijo svojo velika-nočno dolžnost. Toda, ker je bilo le malo ljudi v cerkvi, zato so to oznanilo le malokateri čuli, tako naselbina v celoti ni bila pripravljena.

Hiše v Henry so raztresene kar po "gmajni", brez vsake ceste ali ulice in

brez reda, po strmi rebri, da se človek boji, da bode vse skupaj zdrsnilo v dolino. Na vrhu hriba je katoliška cerkevica in sicer čisto sama, ker so vse hiše precej nižje po hribu.

Pri postaji sta samo dve hiši: postaja in kompanijska prodajalnica s pošto.

Tri četrta na osem je bilo v nedeljo zvečer, ko sem prišel z vlakom na Henry. Več ljudi je izstopilo iz vlaka z menoj in nekaj jih je že pred vlakom čakalo na postaji. Reklo se mi je, da me bode nekdo pričakoval na postaji in mi povedal vse, kaj in kako. Izstopim iz vlaka, se oziram na vse strani in gledam, kdaj bode kdo pristopil k meni in mi povedal. Toda vlak je odšel, ljudje so se razšli, človeka pa od nikodara.

"No, kaj pa sedaj?" sem si mislil. Noč se je delala hitro.

"Pač, tukaj nekdo prihaja!" Stara ženica je bila to. Očividno je Amerikanka. Da, pomigala mi je, naj počakam, da hoče z menoj govoriti.

"Hvala Bogu, vendar ne bodem ostal sam tukaj!" sem si mislil.

"Tu, Father, ključi od cerkve. Tam na hribu je cerkev, kakor vidite. S temi ljudmi pa ne bode nič! To je slabo ljudstvo! Včeraj je bil "pay-day" in danes so vsi pijani. Naredite, kar hočete. Good night!" in odkrevala je dalje nazaj proti svoji hiši na drugi strani brega.

No, lepo spričevalo za Slovane te naselbine mi je dala ženica! Kaj hočemo! Slovanska narava. Vsak je naš vodnik! Vsakemu se damo voditi, kdor le hoče! Treba samo, da nas na kaj slabega napeljuje, pa gremo za njim, kakor neumne ovce! Socijalisti in propalčice vodijo naš narod, in ne samo naš tudi druge slovanske narode, v našo lastno propast, pa ovce ne sledijo mesarju tako pohlevno, kakor sledimo mi njim. Tako pride naš narod v pijančevanje in posirovelost in postane v zasmeh in zaničevanje drugim narodom, postane "bad people".

Da, tužna nam majka! Vzeli so nam svobodo, vzeli so nam dom, naredili so nas sužne in kot sužni smo vzgojeni in ako ne poje bič nad našimi glavami, smo pa zgube. Ženica, prav imaš, le obsojaj jih, če tudi me tvoja sodba v sree boli, vendar je le preresnična.

Tako sem ostal zopet sam, sredi tujine.

Kam sedaj?

Še nekdo prihaja. Iz postaje prihaja mlad krepak dečko. Slovanski obraz in slovanske poteze. Bo! Morda je to človek, ki me naj počaka. Motrim ga, morda je pijan? Ne, je bil trezen, hvala Bogu, njegova hoja je bila trdna.

Ponižno se mu približam.

"Are you a Catholic?"

"Šta?"

Aha, brata Hrvata imam pred seboj.

"Hvaljen Isus i Maria!" me lepo pozdravi.

"Na veke! Vi ste Hrvat?"

"Da. Gospodine!"

"Dobro! Ali vedo Vaši ljudje, da pride duhovnik danes zvečer v naselbino?"

"Da, župnik je danes zjutraj oznanil, v cerkvi. Toda naših ljudi je bilo le malo v cerkvi. Gospodine slabo ste naleteli. Včeraj večer je bila "peda". Vse je pijano. Ne svetujem Vam niti po hišah hoditi."

Toda, sedaj sem tukaj! Letos ne bode nobenega slovenskega duhovnika več sem. Ako sedaj ne opravite, ne boste več mogli letos. Želel bi vendar iti vsaj v nekatere hiše, da bi ljudje vedeli."

"Dobro, gospodine! One hiše tam v kotu so naše hiše. Tam so naši ljudje."

"Hvala! Ali bi mi pa vedeli povedati, kje bi lahko prenočeval?"

"Ne vem, gospodine! Jaz sem prišel še-le pred par dnevi in sem še tuj." In odšel je dalje, jaz sem pa ostal zopet sam. Kam sedaj? Noč je tukaj, nekam moram. Zunaj ne morem ostati čez noč. Črni oblaki na nebu so tudi napovedovali nevihto, ki pride v kratkem nad okolico. Bliski so se videli in od daleč se je že čulo votlo gromenje. Tako jo mahnem z dvema težkima kovčegoma — v jednom sem imel svoje stvari, v drugem pa misijonske stvari za sveto mašo, oltar, plašče i. t. d. — po klanecu proti hišam. Ravno ko pridem k prvi hiši pride mi nasproti človek. Videti je bil Poljak.

"Poskusimo srečo pri tem", si mislim in ga nagovorim.

"Či pan rozumi po polski?"

"Ano!"

"Dobro! Ste Poljak?"

"Ne. Litvin".

"Jaz sem katoliški duhovnik. Toda ne vem kam iti."

"Ali niso vaši ljudje nič pripravili?"

"Nič. Zakaj ne, ne vem? Ali veste, kje kako hišo, kjer bi mogel prenočevati?"

"Jaz imam v svoji hiši celo nadstropje prazno. Ako hočete mi bode v veliko čast, ako prenočujete pri meni."

"Hvala! Z največjim veseljem! Samo, da dobim kak kotiček. Če treba spim na tleh."

V hiši so naju ženske in možje Litvini uljudno pozdravili. Gospodar jim je v kratkih besedah povedal, kje me je dobil in zakaj sem prišel. Eden izmed možkih, bil je brat gospodarjev, kakor mi je pozneje povedal, je hitro vzel kovčega in šla

sva po stopnicah v vrhno nadstropje. Tri velike postelje so bile v sobi in veliko posteljne oprave. Mož je moral imeti še pred nedavno časom veliko "bordarjev." Vendar pri vsej revščini in preprostosti sem opazil blagodejno snago in čistoto.

Litvin je razumel malo polščine ter se nisva mogla dosti pogovoriti. Toliko sem mu vendar dopovedal, da želim iti obiskat vsaj nekatere družine, da vsaj nekateri izvedo, da sem res v naselbini. Drage volje je šel z menoj. Prideva v prvo hišo. Krik in glasno govorjenje in petje, oziroma kričanje se je čulo daleč na okoli. Vse mora biti najbrže pijano. In res je bilo. Ženskam sem povedal, da naj sporoče še drugim, kolikor morejo in sem žalosten odšel nazaj.

V tem se je stemnilo in nevihta je bila že tukaj. Precej debel dež se je vsul. Tako ni kazalo družega, kakor vrniti se nazaj domov in prepustiti vso zadevo Bogu.

Moči teme tukaj delujejo in se ne da narediti ničesar. Bog se jih usmili!"

Odšla sva domov in odšel sem takoj v svojo sobo in legel spat. Sree me je pa zelo bolelo!

Drugo jutro vstanem ob 6 uri in grem na hribček v cerkev.

Na to sem začel opravljati svoj brevir. Skončal sem že vse, pa še nikogar ni bilo. Ob sedmih pozvonim drugič. Zopet nikogar. Nekako ob pol osmih sem že mislil oditi in zato zaklenil cerkev. V tem pa pride neka ženska. Odprl sem zopet cerkev in še malo počakal, prišla je še ena in na to še ena, Hrvatica, Poljakinja in Irka. Prvi dve sta opravile sv. spoved in na to sem šel maševat.

Ko sem odhajal, zahvalil sem se dobremu Litvinu in mu vošil obilo božjega blagoslova in odšel na postajo. Nekako dobro poldrugo uro sem čakal, ko je prišel vlak in me odpeljal proti Thomasu.

ODKRITA BESEDA.

Gotovo bi naš list "Ave Maria" ne spomnil svoje dolžnosti, ako bi se tudi on ne oglasil in ne povedal svojega mnenja glede naše slovenske prihodnosti v Evropi. To vprašanje se tako ozko tika našega srca, da je nemogoče molčati. Gre pač za našo ljubo mater, staro domovino, kateri smo zvesto ljubezen dolžni, če smo si tudi poiskali tukaj nevesto — novo domovino.

Že večkrat sem imel napisane članke, da bi bil o tem pisal. O smrti Franc Ferdinanda v lanskem koledarju je vlada baje zažugala mojim sobratom doma s posledicami. Zato pa prihajam še le sedaj, ko sem bil izzvan in sicer s popolnim podpisom, da bode e. kr. vlada na Dunaju ali v Berlinu vedela, kdo je odgovoren za vsako besedo o tem, in koga naj kaznujejo, ako mislijo, da je kdo zaslužil kazen. Zato naj vedo, da izdaja "Ave Maria" ne slovenski Frančiškani, temveč "Ave Maria Publishing Co." in sem samo jaz, podpisani, urednik lista, in se ne bojim javno povedati svojega prepričanja. Strahopetec je, kdor bi se bal priti v javnost s tem, o čemer je prepričan v srcu.

1. Naša dolžnost je.

Najprej sem prepričan, da je sveta dolžnost ameriških Slovencev, da v teh velikih časih nastopijo kot en mož v obrambo svojega naroda doma in za njegove pravice, zlasti pa za njegovo svobodo in obstanek.

Veliki in zgodovinski so dnevi, v katerih živimo.

Zgodovina ne pozna enakih dni, zlasti ne zgodovina slovenskega naroda. Bliža se čas, ko bodo sklepali mir v Evropi in tedaj bodo sedli k zeleni mizi zastopniki raznih vlad in raznih narodov in odločevali o prihodnosti držav in narodov, da, cele Evrope. Pri tej priliki pride na vrsto tudi vprašanje našega slovenskega naroda. Tako, kakor je bilo pred vojsko, gotovo ne bode ostalo po vojski. Meje držav se bodo predstavljale. Kako, še ne moremo vedeti. Gotovo pa je, da jih bodo in gotovo je, da bode šlo tudi za našo slovensko zemljo. Italiji se skomina po lepih naših primorskih deželah, Nemčija je že pred leti izdala parolo: Most do Adrije preko Slovencev, Avstrija nas bode skušala ohraniti pod se-

boj. Je pač lep košček te božje zemlje, katera nosi naše ime kot slovenska zemlja.

Naravno je tedaj, da se bodo pričekali za nas. Gorje nam, ako ne bomo imeli tedaj nikogar, ki bi se potegnil za naše pravice. Že sedaj nas taje, da nas sploh ni. Naše dežele so kar kratko "teutonske" dežele, naši vojaki so "Nemci", naše Primorje je "Italian territory" i. t. d. Kaj bode še le tedaj?!

Zato treba, da imamo koga, ki se bode tedaj za nas potegnil in nam skušal izvojevati, pravice katere imamo po božjih in naravnih postavah. Treba, da se narod postavi v obrambo svojega življenja. Saj se še črvček v prahu zvija proti peti, ki ga hoče streti, pa bi cel narod molčal in se molče pustil streti? Ne! Večna sramota nam, ako bi to res bilo!

Londonški odbor skuša pridobiti zaveze vlade, da bi se zavzeli za nas pri tej priliki. Koliko se jim bode posrečilo doseči, je težko povedati, ker diplomatom se ne sme nikdar vrjeti.

Vendar gotovo je, da bode odbor malo dosegel, ako ni narod za njim, ako se sam narod kot tak ne postavi na noge. Treba kričati, kakor kriče Mažari v Avstriji! Vse imajo, vse vlada, pa kriče v svet, da nimajo pravice obstanka. Hočejo pač popolno svobodo, lastno vlado. In ves svet jih radi tega kričanja vpoštova, in jim ne zameri, pač pa jim daje čast! Ameriško časopisje jako simpatizuje z njimi kot s preganjanim narodom.

Kako kriče Irci proti Angliji in zahtevajo "Home Rule". In vendar, o, ko bi mi imeli toliko svobode, kakor jo imajo Irci! Niti jeden Irec ni v vojski proti svoji volji. Kdo je pa Slovenske fante vprašal, če hočejo iti v vojsko? In nihče Ircem ne zameri tega! Vse jim pravi: "prav imate! Ako si sami ne boste izvojevali svobode, drugi Vam je tudi ne bodo." Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.

Kako delajo Poljaki, kako Čehi, kako Slovaki! Vsi, vsi hite svetu s kričanjem dokazati, da so, da žive, in da zato imajo pravico do obstanka, do življenja, do svobode kakor vsak drug narod.

Tako je naravno, da bomo kaj dosegli

tudi ni samo, ako kričimo, ako prosimo, ako delamo za svojo svobodo.

Toda vemo, da doma naši bratje ne morejo ničesar. Tam narodi sedaj niti misliti ne smejo drugače, kakor jim vlade нареkujejo, drugače dobe kaj hitro kroglo v srce. Zato pa je previdnost božja poskrbela za nas za ta veliki čas. Toliko Slovencev je tukaj v svobodni deželi, kjer smo občutili, kako prijetno je biti v svobodni deželi, kako lepo se da razvijati in delovati, ako ni narod vklenjen in zaslužnjen za hlapca drugemu močnejšemu sosedu. Zato je pa naša dolžnost, da jim pomagamo mi, kakor pomagajo Poljaki svojim, kakor Mažari svojim i. dr.

Zato pa zavisi popolnoma le od nas samih, da se postavimo v bran! Samo mi, ameriški Slovenci, bomo odgovorni za vse, kar se bode zgodilo z našim narodom sedaj. V našim rokah je prihodnost celega naroda doma.

V dokaz za to so druge narodnosti v Ameriki, za katere je enako veliki sedanji čas za njih prihodnost. Če vse te narodnosti mislijo, da je sedaj čas resnega dela, če vse te narodnosti smejo in morejo pomagati bratom doma, zakaj bi mi ne mogli ali ne smeli!

Takoj tukaj pa ne mislim, da bi morali nastopiti za Avstrijo ali tudi ne zoper Avstrijo. Pri tem vprašanju sedaj gre samo edino za našo svobodo in za naše pravice. Mi nočemo nikomur škodovati, mi nočemo razpad Avstrije, toda mi tudi nismo Avstrija. Za to pa naj Avstrija sama za se skrbi, mi bomo pa za se. Toda mi tudi nočemo, da bi morda Nemec zlorabil ime Avstrija v to, da bi tlačil v sužnost druge male slovanske narode, kakor je bilo do sedaj. Ko bi Avstrija bila pravična in bi vlada dovolila Slovanom, da bi prišli do veljave, ker so itak po številu desetkrat močnejši kakor Nemci, kdo bi bil proti nji? Zato mi nismo Avstrija, Avstrija ni mi, temveč smo bili do sedaj samo skupaj. Ako se da pa sedaj drugače urediti, dobro, moramo pa, sami zase poskrbeti, ker nihče drugi ne bode. Ako bi se res Avstrija razdelila, ali bi se meje spremenile, nji ne bode nič za nas. Če nas še bolj razkosajo, nji je vsejedno. Kar mi toraj hočemo se-

daj je samo in edino samoobramba in skrb za lastno prihodnost. Ko je vsesplošen potop, tedaj je glavno pravilo: Rešite se, vsak sebe! Kdor more in kolikor more! Mi privoščimo vsem narodom svobodo in njih pravice, kakor si jih sami sebi želimo. Kdo nam toraj more zameriti.

2. Kaj je naša dolžnost.

Pravijo: "kaj pa mi Ameriški Slovenci moremo? Kdo nas bode pa poslušal?"

Vse moremo! Vsi nas bodo poslušali, samo treba delati, treba kričati. Ako najmanjše dete kriči po New Yorških ulicah, ga bode vsakdo vpošteval, vsakdo vprašal, kaj mu je in kaj želi.

Zakaj kriče drugi narodi, zakaj drugi narodi upajo doseči?

Zato je moje prepričanje, da je popolnoma napačno, ako kdo trdi, vsaj mi ne moremo ničesar storiti. Kajti

a) mi moremo najprej navdušiti ves slovenski narod za naše skupne ideje. Kako smo bili pred vojsko razcepljeni: V mažarski sužnosti imamo kos slovenskega naroda, drugi kos je v Avstriji razcepljen na pet kosov, en del je v Italiji. Zakaj tako? Par narejenih Italijanov je v Avstriji, pa pogledajte, Italija je vojsko napovedala, da jih "odreši". Tako velik narod, pa je toliko skrbel za to, da se mu jih niti par tisočev ne izgubi. Mi smo mali narod, ali moremo mirno gledati, da nas močnejši sosedi tako cepijo in dele? Zakaj bi ne mogli biti vsi skupaj v eni hiši, v eni deželi? Ako se nam je delala krivica do sedaj, ali sledi iz tega, da se nam mora še dalje? Zato, naj se zgodi že kar koli, gotovo je, da bode po vojski veliko naših Amerikancev odšlo nazaj domov. Doma mož ni, ker so pobiti in pohabljeni. Ako bi bili naši Amerikanci navdušeni in prepojeni z veliko idejo slovenske skupnosti in skupne složne "Slovenije", bi to misel zanesli med narod in naj se zgodi že kar koli z nami, velika misel bi ostala in zmagala, kajti "spiritus ubi vult spirat" — duh se ne da omejiti. Zagotovili bi na ta način vsaj misli za obstanek, ako bo pa misel, ideja ostala, bode pa tudi preje ali sleje zmagala.

b) za sedaj treba, da se svetovni javnosti predstavimo, da smo, da živimo in da imamo pravico do obstanka. Ako beremo

ameriške angleške liste o Avstriji, nas tam silno malo poznajo. Trst in Gorica in to ozemlje je "Italian territory", naše ostale slovenske dežele so "Teutonske", naši vojaki so nemški, tako da nas sploh na svetu ni. Zakaj to? Zato, ker smo tako lepo mirni in tihi, da nikdo za nas ne ve! Vse krivice, vse uničevanje, vse delovanje naših sovražnikov proti nam, tako mirno sprejemamo, kakor rojeni sužni. Kdo bi vedel za tak narod? To niti narod ni pred svetom! Kdor zaničuje se sam..."

Sedaj v tem velikem času treba narod vzbuditi! Treba začeti kričati po listih, v brošurah, v člankih po angleških listih, treba se predstaviti Evropskim vladam.

Slovaki so takoj ob začetku vojske spisal krasno tiskane spomenice v vseh evropskih jezikih in jih razposlali po cellem svetu. V tej spomenici so se predstavili državam in vladam, pojasnili svoj položaj v Ogerski, povedali krivice, ktere trpe, povedali, koliko jih je in prosili so, da se vlade za nje zavzamejo in jim pomagajo do svobode. In res! Vsi angleški listi in tudi vsi svetovni listi so začeli o njih pisati. V Moskvi je celo začel izhajati poseben list "Čeho-Slovak" z namenom vzbuditi zanimanje za ta narod po svetu.

Ali bi ne mogli tudi mi Slovenci storiti enako? Tako bi nas vlade poznale in nas upoštevale in ako bi jim dovolj dokazali, da smo žilav narod, ki ne bodemo tihi, ako se nam ne da pravice, naj naredo karkoli hočejo, pa nas bi vpoštevali, "češ, saj ne bodo mirni, ako jim ne damo", kakor je že Sv. Oče papež Benedikt XV. pisal vsem vladam.

Londonski jugoslovanski odbor misli, da bode dosegel vse potom svoje politike. Mogoče. Toda brez naroda bode šlo težko, naroda svojega pa nimajo za seboj. Vzemimo, da bi prišlo kdaj do plebiscita, da bi se narod vprašalo, naj sam glasuje, kaj hoče, je gotovo, da bi ves narod drugače odločil.

3. Ali smo storili do sedaj svojo dolžnost.

V tem vprašanju se mora dati čast ameriškim Slovincem, ker so se takoj pokazali kot zaveden narod, kakor hitro se ga je opozorilo na njegovo dolžnost. Kako veliko je bilo zanimanje po celi Ameriki za to idejo, ko se je sprožila misel o sloven-

ski Ligi. Kako je veselja igralo srce vsakemu rodoljubu, ko je videl to navdušenje. Upal je vsakdo, da se bode veliko dobrega doseglo, ako se to navdušenje ohrani in porabi za dobro stvar.

Toda kje je danes to navdušenje? Ni ga več! In zakaj ne?

Sedaj pa pridem k temu, kar sem že v zadnji številki omenil, da dolžim Cl. A., in može, ki so stali na čelu Lige, kakor tudi Dr. Zupaniča, da so oni grobokopi našega naroda, da so oni celi stvari največ škodili.

a) Kako veliko pravim je bilo navdušenje v začetku! Toda ko so prišli na površje v glavni odbor Lige, može, kakor Pirc, Trošt, Jager in drugi, ali ste videli, kako se je vse navdušenje hitro ohladilo? Resni može, ki bi veliko lahko storili za stvar, kakor Mr. Sakser, ali niso samo radi teh kreatur izstopili iz Lige? In Troštova afera? Da, naši takozvani "narodni" so še vsako dobro stvar, ki se je začela med nami, vedno pokopali v nič. Kje je danes Ciril in Metodova družba? Kje je Liga? Kje je njih sokolstvo? Vse je šlo.

Fanatična gonja proti veri in proti cerkvi jim je važnejša kakor vsako narodno vprašanje, kakor slovenska solidnost in složnost.

b) Kako nespretni politiki so bili, je dokaz, kako so stopili pred narod. Mesto da bi najprej vprašali narod, ako hoče svobodo in zjedinenje vseh Slovencev v jedno skupino in pa složnost s Hrvati, so pa kar naenkrat prišli s Srbsko idejo. Noben dober Slovan ni nasprotnik Srbov. Vsak z njimi simpatizuje kot s krvnimi brati. Toda, da bi mi prišli "pod" Srba, tega pa zopet nikdar ne bomo hoteli. Kaj čuda, da so si s tem takoj odtujili cel slovenski narod, da je potem cela ideja zaspala, ne da i kaj koristila.

Prepričan sem, da bi nihče ne nasprotoval iti "skupaj" s Srbi ali s Hrvati. Toda vsi smo pa odločno proti temu, da bi prišli "pod" Srba, ali "pod" Hrvate. Ali prostost, svobodo, avtonomijo, ali pa nič.

Slovaki in Poljaki so tako prišli pred narod in takoj imeli vse na svoji strani. Pri nas so pa butnili ven z idejo, za ka-

tero narod ni bil pripravljen, pač pa nasprotno bil desetletja proti nji fanatizovan od naših sovražnikov. Nasprotno pa nas je za združenje s Hrvati Sl. Ljud. Stranka v Ljubljani že več kot deset let pripravljala.

c) Ko je prišel Dr. Zupanič, smo upali, da bode on popravil napako svojih kolegov. Toda njegova brošura "Slovenija vstani!" je najžalostnejše spričevalo njegove malenkostnosti. Mesto, da bi nas skušal združiti in sicer vse Slovence, poravnal nastala nesporazumljenja, je pa nastopil kot sodnik naših ameriških razmer, stopil v najslabejšo "stranko" — ako smemo tako reči, namreč ozko srčenega Pirea, se spustil v malenkostno njegovo razdiralno Clevelandsko politiko in njegove malenkostne boje proti slov. duhovščini. Mesto, da bi skušal pridobiti tudi slov. duhovščino, pa je lopnil z kolom po nji, kakor mu je narekoval njegov "liberalni" fanatizem. Mesto da bi nam obetal svobodo, obetal nam je terorizem večji, kakor smo ga pa dosedaj v Avstriji občutili, tako da smo splošno dobili utis: "ako nas že sedaj hočete tako terorizirati, kaj bode še le potem, ako nas res dobite "pod" se. Gorje nam potem!

d) Najžalostnejše spričevalo si je pa dal, ko je omenil slučaj svoj s Slovensko Ljudsko Stranko in pokazal, da ni mož prepričanja temveč prav navadni "koritar". Ko bi on mesto Mantuanija dobil službo v muzeju v Ljubljani, pa bi se bilo lahko Presv. Rešnje Telo izpostavilo, pa bi bila ta stranka "all right", toda pomislite! Mantuani je dobil službo jaz pa ne, zato po stranki! Povejte, kdo bi še vrjel tako sebičnemu oznanovalecu svobode in prepričanja! Kdo bi mogel vzeti resno njegove obljube? Ali ne sklepamo po pravici, da je tudi sedaj samo prodan, da se mu je obljubila dobra služba, zato pa tako agituje? Jaz vsaj sem dobil ta utis.

e) Mi Vas nismo potrebovali, da bi bili kritikovali nas in naše razmere. To znamo že sami. Napake sami vidimo in čutimo, dajte nam zdravila! Tega potrebujemo. In kakor jih je veliko, ki so naklonjeni

liberalni brezverski stranki na Kranjskem, tako jih je tudi veliko, ki so z Slov. Ljud. Stranko. Ali ste prišli sem agitovat za liberalno stranko? Iz vaše brošure se posnema, da ste. Toraj zopet dokaz, da ste pri veliki stvari majhen mož.

f) Potem pa Jagrova karikatura v „Glas Naroda“, v kateri je smešil vero. Ali mislite, da ako pridemo „pod“ Srba, da bomo takoj postali brezverci? Tudi verske svobode bode zahteval slovenski narod.

Vse te in še drugih stvari veliko je uničilo do sedaj med nami vsako skupno narodno akcijo za naše ideale. Zato pa še enkrat ponovim, da ste ravno vi, katere že itak poznamo kot sleparje naroda, ki mu mečete z raznimi publicami in protiversko gonjo pesek v oči, da ste — kakor ste nas tu v Ameriki razdvojili s svojim protiverskim fanatizmom, — tako ste zopet sedaj vi grobokopi naše slovenske edinosti in sloge skupaj z našimi propalimi rdečkarji in naša nesreča. Zato Vas bode pa kmalu narod sam sodil in obsodil!

4. Vse voditelje naroda

pa pozivljamo, možje na noge! Še ni kocka padla! Še je čas, da kaj storimo! Ta mesec bode v Pittsburghu nov shod Jugoslov. Možje, ki se ga boste udeležili, povejte glasno in jasno svoje mnenje! Vzemite tem možem iz rok to delovanje, ker so se tako jasno pokazali kot nezmožnih vsake pametne akcije. Zmerjati duhovnike, smešiti vero, prepisovati članke iz kake Menace, to že še znajo. To je pa tudi vse! Naj se sklene pri tem shodu, da se izda spomenica, katero naj se da podpisati vsem predsednikom Jednot, vsem predsednikom samostojnih društev, vsem slovenskim časnikom, vsem slovenskim veljakom in vsem slovenskim župnikom kot zastopnikom svojih župnij.

V tej spomenici naj se prosi Sv. Očeta v Rimu in vse Evropejske vlade, da naj ne pozabijo, da tudi mi še živimo, povejmo, kje so naše meje, povejmo, da še nikdar sicer nismo imeli svobode, da si jo pa vendar enkrat želimo, da, da jo zahtevamo, ker drugače ne bode miru, da smo se tudi mi zbudili in se zavedamo, da smo in da

imamo tudi mi prav kakor vsak drug narod pravico do obstanka, do koščeka lepe zemlje, katero so nam pustili naši očetje, kot dedščino kupljeno z njih srčno krvjo in košček prostorčeka na lepem solncu. Povejmo, da ako nas sedaj še bolj razkosajo, imeli bodo mesto laške irridente v Primorju, slovensko irridento, ako pridejo drugi kosi pod Nemea ali Mažara, da bode vedno nezadovoljnost, veden boj in prepri.

To spomenico potem pošljimo vsem vladam, vsem velikim svetovnim listom! Izda naj se v vseh Evropskih jezikih. Na ta način nas bodo čuli vsi diplomati in nas uvaževali. Ako ima jugoslovanski odbor v Londonu res kako veljavo, mu s tem ne bode nič škodovanega, temveč bodo dobili samo podporo v narodu in pa svet bode izvedel kaj mi, narod, hočemo in zahtevamo, ne samo kaj hoče par mož.

Mi kot amerikanski državljani sicer ne bomo uživali te svobode, ker ostanemo tukaj v lepi Ameriki. Toda kot svobodni državljani smo dolžni pomagati drugim svojim bratom do enakih pravic, zlasti odkar smo se zavedli, da je svoboda največji dar božji, katerega je prinesel naš Gospod iz nebes, in da ima toraj vsak narod brez razlike po božjih in naravnih zakonih popolno pravico, da ta dar božji tudi zase zahteva od onega, ki mu ga hoče krati. Po sedmi božji zapovedi ni dovoljeno krasti ne posamezniku ne celemu narodu ne državi in sicer ničesar tudi ne svobode. In po tej zapovedi imamo pa tudi popolno pravico in dolžnost to svojo lastnino braniti do skrajnosti.

Rojaki, v velikem času živimo! Za velike stvari nam gre! Velika in odgovorna je dolžnost, katero imamo na sebi te dni zlasti mi, ameriški Slovenci! Ne bodimo malenkostni! Stopimo skupaj! Protiverski fanatiki, prenehajte s svojim fanatizmom! Poglejte, kako smo mi katoliško prepričani možje, strpni! Zakaj nas žalite? zakaj nas napadate? zakaj ne daste miru vsaj zdaj?

Vsaj v tem velikem času bodimo veliki in nastopimo kot veliki in pokažimo, da smo vredni, da se svet zavzame za nas, da svet simpatizuje z nami in da se svetovni diplomatje potegnejo za naše pravice.

Ako bomo pa ta veliki čas zamudili,

potem pa naj veljajo o nas besede pesnikov:

"Kdor zaničuje se sam
podlaga je tujčevi peti!"

(Koseski.)

P. Kazimir Zakrajšek.

REV. IGNACIJ TOMAZIN.

V Chicago, Ill. je umrl tragične smrti častitljiv starček Rev. Ignacij Tomazin, zlatomašnik in bivši župnik v Albany, Minn. Glasilo K. S. K. J. piše o njegovi smrti tako-le:

Č. g. zlatomašnik Ignac Tomazin je došel dne 22. t. m. iz Albany, Minn. v Chicago. Nastanil se je v znanem hotelu Sherman, ob Randolph in Clark cesti. Zadnja dva dneva se je vedel kaj čudno, sumljivo in nemirno, da so se mu kazali vidni znaki omračenega duha. V označenem hotelu se je ob poznih večernih urah napol oblečen sprehal po koridoru hotela, ter je z glasnim govorjenjem in ropotom drugim gostom spanje oviral.

Hišni oskrbnik hotela, ga je moral s silo spraviti zopet v njegovo spalno sobo. — Dne 26. avgusta, zjutraj krog 5. ure so ga čuli glasno peti litanije in ko je na dvorišču obležal mrtev, so našli poleg njega rožni venec.

Sklepati se da lahko, da je Rev. Tomazin sedel isto jutro pri odprtem oknu svoje sobe v hotelu, ter je gledal nizdol pri tem se mu je skoraj gotovo zvrto glavo, da je omahnil čez okno in padel na tla.

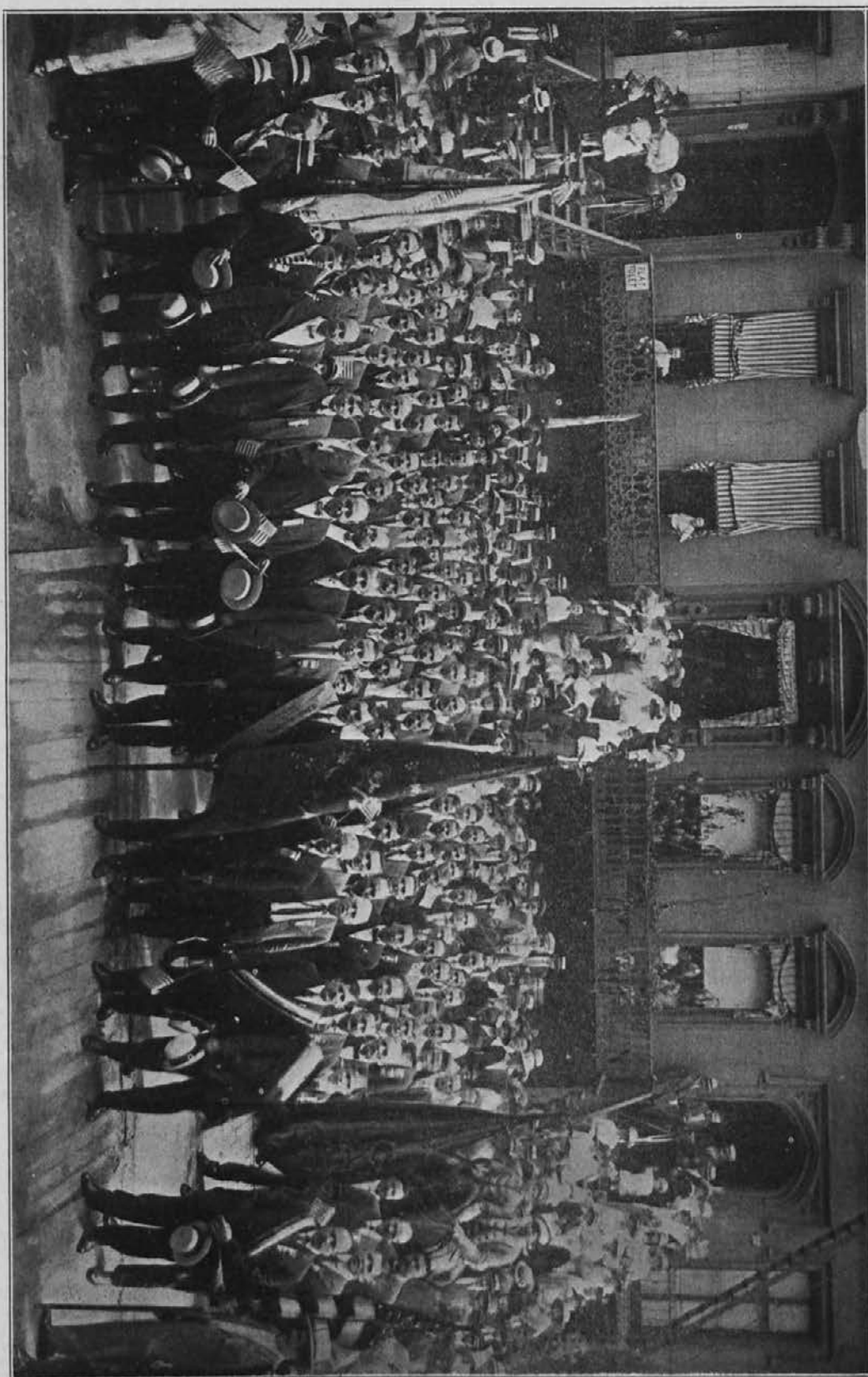
Truplo pok. č. g. Tomazina so prepeljali v soboto zvečer dne 26. t. m. v Joliet, Ill. v skrb pogrebnih zavodov A. Nemanicha in John Težak-a. Pogreb se je vršil včeraj zjutraj ob pol 11. uri dop.; pridigal je č. g. Fr. Ks. Bajec, iz St. Paul, Minn.

Rev. Ignacij Tomazin, eden izmed duhovnikov-pionirjev severne in srednje Minnesote in indijanski misijonar, je bil rojen v Ljubljani dne 4. februarja 1843. Tam je dovršil gimnazijo in del bogoslovja, nakar je dne 19. maja 1864 prišel z misijonarjem

Pireem v Ameriko. Ostal je, da konca študije, v St. Paulu, kjer je bil posvečen dne 5. novembra 1865. Nato je nekako pet let kot Pirčev pomočnik iz Crow Winga misijonaril po bližnji in daljni okolici. Sčasoma je sam prevzel večino zahodnih misijonov Pirčevih, ker je ta vsled visoke starosti že silno opešal. Pozneje je vodil misijone vsega povirja reke Mississippi, in sicer indijanske občine: Red Lake, kjer je tudi stanoval. Leech Lake, Cass Lake, Winibigoshish, White Oak Point, Sandy Lake in Pakegoma. Potem se je preselil v mesto Wadena in oskrboval okraje: Wadena, Becker, Hubbard in Norman z naslednjimi postajami: Wadena, Adrich, Frazee City, Detroit City, Audubon, Lake Park, Pelican Lake, Park Rapids in Ada ter Aitken v okraju Crow Wing, Motley v okraju Morrison in Pelikan Rapids v okraju Otter Tail. Nato je mnogo let misijonaril v Belle Rivelju kjer je bil župnik in dekan; oskrboval je od tam nekaj časa tudi slovensko naselbino Brockway. L. 1907 je bil postavljen za župnika v kraju Padua z misijonom Sedan. L. 1908 je prevzel župnijo Elizabeth z misijonom Pelican Rapids. Od leta 1911 je župnikoval v slovensko-nemški fari sv. Antona v Kaintownu, Minn. Več časa je bil tudi duhovni svetnik škofije St. Cloud, Minn., v katero spada.

Rev. Tomazin je obhajal lansko leto meseca novembra v Minnesoti svojo zlato mašo.

Velezaslužnemu pokojnemu č. g. Tomazinu, ki je storil v svojih napornih letih dosti dobrega za proevit in napredek našega severo-zapada: Naj v miru počiva in naj mu bo vsled njegovih blagih del ohranjen blag spomin!

Prizor pred novo slovensko cerkvijo v New Yorku o blagoslovitvi dne 4. julija 1916.

Iz Slovenskih nasebin.

Na konvenciji J. S. K. J. je nekdo predlagal, da bi se pred vsakim zborovanjem tudi molilo. Kakor poročajo "Slovenske Novice", se je seveda predlog odklonil. In vendar je J. S. K. J. še tako predrzna, da trdi, da je katoliška. Katoliški udje, kaj pravite na to? —

V Washingtonu se zbirajo kongresmani in senatorji, po celi Ameriki se zbirajo nekatoliške organizacije k posvetovanju, pa se povsodi moli pred in po seji!

Seveda, kaj so kongresmani in senatorji proti našim naprednim in prosvitljenim Slovincem? — —! Molijo dandanes samo še pametni in pravi možje! Slovenci smo pa...?

Vsi listi so poročali, da je sveti oče papež prosil kardinale, naj molijo za zmago laškega orožja. Papežev delegat Bonzano je to odločno zavrnil kot laž. — Naj bode pa že kakorkoli, toliko je gotovo, da je Rim uvidel, ko je dobil dokaze, kdo je začel vojsko in zakaj, da se je pokazal nepristranskega, temveč pravičnega oni strani, ki je šla v boj samo radi obrambe.

Chicago, Ill.

Spoštovani urednik lista Ave Maria.

Ker je malokdaj kaj čuti iz našega velikega mesta Chicago, vam jaz danes napišem nekaj verstie, prvič v tem listu.

Dne 24. septembra smo imeli zabavo z narodno igro "Lepa Vida." Glavno ulogo je igrala naša izvrstna igralka gospodična Emica Jorga. Vsi igralci so izvrstno nastopili, zato vsa čast jim. Želimo le, da bi kmalu zopet nastopili, kajti videti je bilo, da se naše slovensko ljudstvo čimdalje bolj zanima za igre. Dvorana je bila vsakokrat bolj napolnjena.

Kar se tiče društev, tudi dobro napredujejo. Naše društvo Marije pomagaj bo ime-

lo svojo veselico namreč vinsko trgatav dne 8. oktobra.

Za danes naj zadostuje. Vsem čitateljem in čitateljicam pošiljam svoje pozdrave, tebi list Ave Maria pa želim mnogo novih naročnikov.

Mary Oblak.

Chisholm, Minn. — 17. septembra so imeli v cerkvi sv. Jožefa birmo, pri kateri je sprejelo ta zakrament okrog 200 otrok.

Slovenski list v New Yorku, ki sliši na ime slovenskega naroda, in sicer po krivici, ker bi se moral pravzaprav imenovati izdajalec slovenskega naroda, se v nekem zadnjih svojim uvodnih člankov hlina in zvija, kakor "da bi spoštoval katoliško vero izmed vseh ver najbolj", da bi tako nametal peska v oči nezavednim kalinom ter jih tako vjel na svoje limance in pozneje tako oskubil, kakor je oskubil brate Hrvate.

Mi pa pravimo, kdor je izdajalec svojega naroda, ta je tudi zmožen postati izdajalec svoje vere. Komur je narodnost samo za business, ta bode tudi katoliško vero samo toliko "med vsemi verami najbolj spoštoval", dokler mu bode to business kazal. Ko bode pa business kazal drugače, jo bode pa zaničeval "med vsemi verami najbolj".

Lastnik lista nam je sam za to trditev najboljši dokaz!

Zato, kdor nima vere v srečo, pa se hlina ž njo, je hinavec in podlež! Zato: Varujte se prerokov, ki prihajajo k Vam v ovčji obleki, kajti znotraj so zgrabljivi volkovi — dokaz sto tisočih krvavih hrvatskih dolarjev, ki so izginili nekam.

Sheboygan, Wisc.: Prosim g. urednik, blagovolite natisniti teh par verstie v Vašem listu, ker je bilo to želja moje pokojne žene, ki je tako rada prebiralava Ave Maria.

Avgusta meseca mudil se je v naši naselbini urednik Vašega lista "Ave Maria", Rev. Kazimir Zakrajšek OFM. Prav tedaj je pa umrla moja žena Frančiška Modie. Umrla je 17. avgusta in 20. avgusta smo jo slovesno pokopali na katoliškem pokopališču. Pogrebne pobožnosti in sveto mašo je opravil Rev. K. Zakrajšek. — Pokojna žena je bila večkrat operirana in je bila bolna več kot 4 mesece. Prestala je silne bolečine. V celi bolezni je pa silno trdno zaupala na Marijo. Sama je večkrat priznala, da veliko lažje trpi, ko se spomni na Marijo. Smrtni boj je trajal celih 36 ur. Predno je popolnoma oslabela, ozrla se je tako prošeče in tako zaupno na Marijino podobo nad posteljo in vzdihnila: Jezus in Marija, usmilita se me! Ko se je po 36 urah zopet za trenotek zavedla, je še enkrat pogledala na Marijo, ki ji je bila v življenju tako mila, poklicala jo po imenu in — umrla.

V tej bolezni svoje žene sem pa videl na lastne oči, v koliko tolažbo je človeku v bolezni in smrti zaupanje na Marijo. Koliko tolažbe je dobivala moja žena od Nje! Kako voljno in lahko je trpela strašne bolečine, kakor hitro je pogledala s zaupanjem na njeno podobo. Zato kličem: O, ne pozabimo Marije v času, ko nam gre dobro, ko smo zdravi! Zatekajmo se k nji! Priporočajmo se ji in Marija nas ne bode zapustila v naših težkih urah bolezni in smrti. Ko nas bode vse zapustilo, ostala nam bode zvesta samo ona, naša Mati Marija.

Frank Modie.

Rev. A. Pirnat je začel novo katoliško župnijo v New Duluth, Minn. Velikanske jeklarne so privabile v to mesto veliko delavstva. Ker so ti večina Slovani, poveril je dulutski škof našemu nadarjenemu in zmožnemu rojaku Rev. Pirnatu da vstane to župnijo. Želimo mu obilo božjega blagoslova pri tem težkem delu!

"**Prosveta**" je list, katerega je par krivosesov našega rdečega delavstva vstanovalo v Chicagi za delavske žulje, da so si tako zagotovili mastne službe. Toda tako neumnega lista menda ni na svetu kakor je ta.

Zopet eden. — V Walkerville, Mont. je lastna žena ustrelila svojega moža Georgia Puhek. "Slovenske Novice" pišejo o tem:

Umorila ga je zlobna roka njegove lastne žene, ki je posegla po revolverju ter mu zadala dva strela v prsi, da je bil takoj mrtev.

Pokojni je bil rojen v vasi Podlog, fara Dragatuš na Belokranjskem. Bil je dobro poznan na Calumetu ne samo med lastnimi slovenskimi rojaki, ampak tudi med drugimi narodnostmi. Vsakdo, ki ga je poznal, ga je čislal, ker je bil mirnega in pohlevnega značaja, pa tudi veseljak v veseli družbi.

Ali nesreča ga je prvo zadela v mesecu januarju 1915, ko ga je mrtvoud tako hudo poškodoval, da je moral trpeti celih enajst mesecev. Potem se mu je zdravje obrnilo na boljše tako, da je zamogel opravljati službo paznika (watchman). Ali ker nesreča nikdar ne miruje, napadla ga je druga bolezen. Dobil je namreč raka na spodnji ustnici in se moral podvreči zdravniški operaciji prvič v februarju 1916, drugič pa zopet 11. maja 1916. — Sedaj se je počutil zdravega, vsaki dan je šel zopet na lahko delo, kot ga je imel pred zadnjo operacijo.

Ta grozni čin lastne brezvestne žene je žalost in sramota za celi naš narod. Ona, ki mu je tako pretrgala nit življenja, nahaja se na prostem, ker je vso svojo krivdo obrnila na pokojnega, češ, da ji je on stregel po življenju, ona je pa temu storila, konec ker ga ni več ljubila. Imela je vse že pripravljeno za svoj poklenski naklep, češ, da enega mora biti konec ali njega ali pa nje.

"Prosveta", "Gl. Svobode", in tutti quanti — — — zopet nov sad vaše "prosvete". . .

Joliet, Ill. 22. oktobra bode oni slovesni dan ko bodo naši rojaki v Jolietu, Ill. praznovali svojo 25. letnico ali srebrni jubilej obstanka župnije. Ob tej priliki se tudi naš list pridružuje Jolietčanom in jim iskreno častitamo k tej slavnosti! Joliet je prva slovenska naselbina v Ameriki, je vzor vsem drugim slovenskim župnijam v vsem! Ta naselbina je pa tudi najbolje gnotno

stoječa, izmed vseh naselbin. Da, Jolietčani so bili vedno dobri katoličani, da najboljši katoličani, pa tudi najboljši Slovenci, zato je pa njih ugodno gmotno stanje razumljivo.

Pri tej priliki, možje, lahko gledate ponosno nazaj na teh petindvajset let. V čast Vam je pred vso slovensko javnostjo in zlasti pa še — kar je največ vredno — pred Vašimi otroci, pred drugim rodom — pred slovenskimi Amerikanci.

Živela slovenska naselbina v Joliet, Ill.

Častita Sestra Regina, je bila prestavljena iz Loraina, O. k šoli Sv. Vida v Cleveland, O. Vsi šolarji v Lorainu jo bodo težko pogrešali v šoli. Tudi "Ave Maria" je v Lorainu veliko izgubila. Častito Sestro Regino lepo prosimo, naj našega lista "Ave Maria" tudi v Clevelandu ne pozabi, njeno naslednico v Lorainu, O. pa prosimo, naj nas blagovoli podpirati, kakor nas je njena prednica. Č. sestri Regini naj pa Marija povrne vse, kar je storila dobrega za "Ave Maria" v Lorainu, Chio

Z ustanovitvijo slovenske župnijske šole je obstoj slovenske župnije v Springfieldu osiguran, osobito, ker tudi Slovaki, katerih je 25 družin sedaj po misijonu dokaj pridno prihajajo, odkar slišijo božjo besedo pri pozni maši v svoji materinščini.

Desetletnico župnije Marie Vnebovzetje v Collinwoodu smo praznovali zadnjo nedeljo na kar najslavnejši način. Skrbne in navdušene so bile priprave. Cerkev je bila okusno ozaljšana. Vreme je bilo tako, da bi si ga sami ne mogli lepšega želeli. V povečanje slavnosti smo imeli med nami č. g. F. X. Bajca, ki je prihitel iz St. Paula, Minn. na to redko slavnost. Splošna popularnost, velika skušnjava, možka beseda častitega gospoda so veliko pripomogle k povečanju slavnosti.

Slovenska cerkev Marije Vnebovzetje v Collinwood, Ohio.

Springfield, Ill.: Dne 5. sept. se je otvorila slovenska župnijska šola Sv. Barbare z sedmimi razredi. Slovenskih, Hrvatskih in Slovaških otrok je došlo skoraj sto, dober naraščaj nad lanskim prvim letom, ko jih je bilo samo 66. Letos so namreč počele podučevati šolske sestre iz reda Dragocene Krvi iz Alton, Illinois. Razun slovensčine, bodo sestre podučevale tudi hrvaščino in nemščino. Bratje Hrvati, ki stanujejo blizu, so se letos šole in cerkve tesno oklenili, ker je ena sestra Hrvaticea.

Posebno slovesno so se vršili obredi pri glavni maši ob desetih. Med pogostim potrkavanjem treh zvonov se je vršila velika maša z leviti. Društva zlasti moških so napolnila cerkev do kraja. Ob zaključku je bil slovesni blagoslov in zahvalna pesem.

Popoldne se je vršila druga zanimiva slovesnost, namreč blagoslavljenje nove šole. Mati cerkev je dobila ob priliki svoje desetletnice dično hčerko katoliško šolo. Ta hčerka je bila, bi rekli, krščena ta dan v slo-

vesnem blagoslavljenju. Ob dveh popoldan se je zbrala na obširnem prostoru pred šolo velika množica ljudstva. Na čelu tem so stala domača društva z zastavami, društvenimi znaki in nekatera tudi v dičnih uniformah. Točno ob dveh pride spreved dečkov in duhovščine. Slavnostni govornik č. g. Bajec, je častital župniji na vsestranskem napredku. Rekel je č. g., da je že veliko prepotoval, veliko videl in slišal, a kaj takega pa še ne, kakor pri nas: da bi bili vrli možje in fanje iz fare sami z lastnimi rokami sezidali dično šolo. Zato trikrat čast našim vrlim možem in fantom za toliko podjetje in navdušenost in vsem faranom pa za njih požrtvovalnost. Pred in po blagoslovu je domači pevski zbor zapel ganjive pesmi v čast Mariji. Utis celega prizora je vse očaral, če ne globoko ganil.

Pueblo, Colo., 14. septembra 1916. — Častiti gospod urednik! Z veseljem smo videli naš dopis in slike graduantov iz Pueblo v zadnji številki "Ave Marije". Za to prijaznost se Vam srčno zahvalimo.

Naša šola "Marije Pomagaj" se je začela petega septembra in že prvi dan je prišlo 481 šolarčkov in zdaj jih je več ko petsto, tako da bo treba odpreti še eno šolsko sobo, potem jih bo deset. Prijazno so nas pozdravile naše učiteljice, benediktinske sestre, in veselilo nas je, da so še vedno iste. Prav z veseljem smo se začeli učiti in hočemo tako nadaljevati. To leto nas je šestnajst v osmem in devetnajst v sedmem razredu.

Hvale vredno je, da so skoraj vsi slovenski stariši imeli toliko ljubezni do svojih otrok, da so jih poslali v katoliško farno šolo, če prav ne brez velikih žrtev.

13. avgusta smo imeli vrtno zabavo v cerkvenem vrtu in smo dobili lepe dobitke na kolo. Zabava se je tudi dobro obnesla in smo, če prav je bilo bolj slabo vreme, napravili dobička čez \$200; bilo je zares veselo in zabavno.

V nedeljo 10. sept. smo imeli slavnost blagoslovljenja nove zastave društva „Zapadne Zvezde“. Ob desetih so prikoralo društva z godbo od dvorane sv. Jožefa v cerkev, kjer so čast. gospod Ciril

blagoslovili krasno novo zastavo, potem je sledila peta maša. Petje je bilo izvrstno. Naše dve najboljše pevke gospodični Anica Snedec in Johanna Smerke sta se vrnili iz potovanja, kjer sta obiskali prijatelje v Clevelandu in drugod. Dobro došle!

Popoldan je imelo društvo veselico v dvorani sv. Jožefa.

31. avgusta so imeli dečki iz društva sv. Alojzija izlet v City Park, kjer so se zabavali celi dan. Zdaj bodo še deklice, članice društva sv. Neže, tudi imele prihodno nedeljo to veselje. Vsako leto težko čakamo tega veselega dne.

Društvo sv. Neže ima tudi novo zastavo, katera bo blagoslovljena 15-tega oktobra. Z velikim zanimanjem se pripravljamo za ta imenitni dogodek.

S spoštovanjem

Dorothy Jerman

v imenu 7 in 8 razreda.

Cleveland, O. — Nova hiša za šolske sestre je izgotovljena in je kras celi okolici. Spodnji del služi sedaj za šolo in je zaseden od prvorazrednikov. Približno 150 otrok bode sprejelo zakrament sv. birme 8. oktobra. Farani se pripravljajo, da se bode dan in slavnost dostojno obhajala. Naš prečastiti vladika, J. P. Farrelley se posebno zanima za Slovence in sploh Slovane. Vsak njihov napredek, bodisi duševni ali drugačni, dočim je pravi napredek, ga zelo veseli. Naši otroci so mu posebno pri sreju in želi, da bi postali dobri katoličani ob enem pa tudi dobri državljani. Pri tem pa je vse eno tudi želja našega višjega pastirja, da ohranijo otroci svoj materni jezik. Poleg priprave za birmo imamo pa še drugo skrb, pripravljamo se za veliki fer, ki ga priredimo koncem oktobra. Če Bog da, mora letošnji fer prekositi vse druge. To so si vzeli vrli farani sv. Lavrenea za trdno naprej.

Bolnišnico sv. Aleša v Cleveland, O., bodo povečali. Kakor se poroča, v kratkem prizidajo dosedanji bolnišnici sv. Aleša novo štirinadstropno hišo in sicer na vogalu Broadway in McBride Ave. Stavba bode 50 čevljev široka in 100 dolga, stala bode \$75.000. Načrte je izdelal arhitekt W. C. Jansen.

Č. sestre Frančiškanke z veseljem sprejmejo v to bolnišnico tudi slovenske bolnike, zato je to gotovo vesela novica tudi za nje.

Šola sv. Vida ima letos pod svojo streho nepričakovano veliko število ukaželjnih glav, v torek je namreč bilo v šoli nič manj kakor 1450 otrok. Prvi razred ima v treh oddelkih 268 otrok, drugi razred v treh oddelkih 259, tretji v treh oddelkih 273, četrti razred v treh oddelkih 248, peti razred v dveh oddelkih 181, šesti razred v dveh oddelkih 128, sedmi razred 53 in osmi razred 40 otrok. To je zdaj v začetku. Pričakuje se jih še več, ki so že vpisani, tako dobo blizu 1500 šolarjev letos. Kmalu bo šola sv. Vida največja farna šola v cellem Clevelandu. Odzdaj naprej se ne bo na novo nobenega več sprejelo, ker to samo moti pouk, ako med šolskim letom neprenehoma vstopajo novi učenci.

35.000 otrok obiskuje farne šole v Clevelandu. Ti otroci imajo približno 30.000 starišev. Po mnenju naših modrih "narodnjakov" bi bilo vseh teh 30.000 starišev nazadnjaških mračnjaških in neumnih. Po mnenju teh korifej so vsi ljudje neumni, samo "narodnjaki" so pametni!

Nekaj strašnega je bil umor Anice Žlindra in poskušeni samomor Joz. Jazbec oženjenega moža, ki je toliko nesrečo in sramoto nakopal na glavo svoje nesrečne družinice, katero iskreno pomilujemo.

Kako strašno se v resnici maščuje nekrstena strast na človeku! Pismo, katero so našli pri Jazbecu je strašno svarilo za nas vse! Nikar ne v sužnost strasti! Nesrečni morilec je videl, kam ga vleče strast, je vedel, kaj dela in vendar, zašel je tako globoko, da si ni mogel več pomagati.

Da, kdor noče po veri živeti, kdor jo taji, kdor jo zaničuje in dela proti nji, s tem še ni odpravil njene resničnosti, ni odpravil žalostnih posledic, ki slede naravno in nujno vsakemu, ki noče tako živeti.

Taki-le slučaj bi morali Slovencem vedno bolj odpirati oči, da bi spoznali, kam jih bode pripeljalo brezverstvo in neumna rudečkarija! Vprašajte Jazbeca, kaj bi sedaj raje, ali da je poslušal svojo vero in se

strasti ustavil, ali da je naredil dve družini nezmerno nesrečni in uničil mlado življenje in svoje?

Kaj pravi psalmist? "Norec je rekel, ni Boga!" —

"Sloga" piše:

Malo vun iz mesta tam na Kalvariji je nov grob, pod katerim leži mlado dekle. V mestu Cleveland, ne daleč od nas, leži v bolnišnici mlad mož, morilec dekleta in samomorilec. Nemo strmi, kakor bi še sedaj ne vedel, kaj in zakaj. Njegov blede obraz kaže, da se počasi zaveda svojega čina in čimbolj se ga zaveda, tem bolj se ga poprijemlje žalost in obup. Malo stran od bolnišnice pa joka in trpi mlada žena, mati z dvema otrokoma, ki jo začudeno pogledujeta, ker sta še premlada, da bi razumela vso boleost, ki jo trpi mati radi sramote, zapuščenosti in hudih slutenj za bodočnost. In še malo stran pa si bolešno vijeta roke uboga oče in mati 17 letnega umorjenega dekleta. Da bi mogle vse njih nade, katere sta imela nad svojo hčerjo, tako hitro na tako grozni način splavati po vodi, tega nista nikdar mislila. Pa če bi že bila umrla naravne in pripravljene smrti. Tako pa, umorjena in na tak način, v takih okoliščinah. To je strašno, kdo more popisati boleost. Ubogi stariši, uboga žena in tudi ubogi zbegani mož, povzročitelj vsega tega gorja! Kedo je vsega tega kriv? Kje se prav za prav začelja ta strašna tragedija? Kedo ve? Morebiti nobeden, in če tudi ve, naj molči. Vendar pa se nam nehote, vriva vedno in vedno eno vprašanje, ki vstaja izmed teh dogodkov, kakor dim iz pogo-rišča. Matere, ali veste, kje so vaše hčere ako niso doma, kje, bi morale biti?

Kar je verski odpadnik v veri, kar je izdajalec naroda pri narodu, kar je hinavec v našem osebnem življenju, to je "skeb" v svojem delavskem stanu! — nekaj grdega in ostudnega, ki zasluži le preziranje. — Vlak skebov za New York je vozil iz Chicago proti New Yorku. Na poti so, se pa skebi med seboj stopili in kakor posnema-mo po Clevelandskih listih, sta bila dva ubita in sedem ranjenih. Ali ni bila to zaslužena kazen za izdajalstvo?

Cleveland, O. — Zopet eden! — Edv. Kozak je prišel k 17letni Mariji Bekovec, njen nekdanji ljubimec in ji prigovarjal, naj pusti moža in pobegne z njim. Ker ni hotela, je prišel še isti večer nazaj in jo ustrelil. Misleč da je mrtva, pognal je še sebi dve kroglice v neumno glavo.

Komentar je nepotreben, misli G. S. — Da, Konda, le za ušesa se primite, pa boste našli živ komentar, ki vam bode pojasnil te prežalostne razmere, to podivjanost med nami. Vi jo že sejete cela leta, kako bi moglo ostati brez posledic.

V Rock Springs je umrl 24. avgusta Josip Oblak. V stari domovini ima ženo in kopico otrok. V nekem prepiru je bil ustreljen v spodni del telesa in v par dnevih za tem umrl v strašnih bolečinah. Kakor posnemamo po "Glasilu" je uzrok tej nesrečni smrti, pijančevanje.

Toraj, kdo je naredil to "kopico otrok v starem kraju" bedne sirote? Pijančevanje!

Poglejte! Pravijo, nikar ne poslušajte duhovnikov! Vera je humbug!

Dobro, povejte, kaj vas pa duhovnik, kaj vas vera uči? Ali vas ne svari, da je pijančevanje greh, da ne smete pijančevati, drugače boste nesrečno živeli in nesrečno umrli?

Ako vas toraj rdečkarji uče, ne poslušajte duhovnikov, ali se ne pravi toliko, kakor nikar ne vrjemite, da je pijančevanje nekaj grdega in nekaj, kar dela nesrečne naše družine? toraj — rojaki, kar pijančujte, kolikor hočete?

In tu vidite posledice!

Da, človek mora jednega poslušati: ali "ta-črnega" izpred oltarja, ali pa "ta-rdečega" v saloonu pri bari.

Koga je pa boljše poslušati, ali "ta-črnega", ki ljubeznjivo svari in resnico naravnost pove, ali "ta-rdečega", ki slepari, to naj pa povedo taki-le slučajji kakor je ta Oblakov, kakor je Jazbecov v Clevelandu, in sto in sto!

Grdi list "Glas Svobode", iz Chicage piše: "Pravijo: v cerkev z otrokom, da bode krščen tepec! To je nepobitna resnica!"

Bravo, Konda, to Vam pa radi vrjame-mo. Tu ste pa vendar enkrat resnico povedali. Kdor more pisati take neslanosti in take oslarije, kakor jih pišete vi v vaši "kugi", v resnici vsak pameten človek vrjame, da mora to biti le kak "tepec", da rabimo vaš lasten ne-gentlemanski izraz, in ker ste krščeni žalibog, toraj — štima!

Rojak, — rdečkar, vidiš, sam Vaš list Vam pravi, da ste krščeni tepci, ker ste svojo vero zavrgli, ker greste za njim in vrjamate njegovim neslanostim. Le še dalje ga podpirajte s svojimi krvavimi žalji, pa boste še večji "krščeni t...".

Pamet, pamet!

Gilbert, Minn. Lepo napreduje slovenska župnija v Gilbertu pod vodstvom tolikanj skušanega Rev. M. Bilbana in vsi dobri župljani ga imajo radi, kakor so ga imeli v Evelethu. — Izasti se č. g. župnik trudi, da bi vzgojil drugi rod boljši, kakor je bil pa vzgojen doma sedanji. In dne 20. avgusta je pripeljal nad sto otrok k mizi Gospodovi prvokrat. Ni bilo očesa, ki bi ostalo suho, ko so ti naši malčki pristopali tako pobožno in lepo naučeni k svetem obhajilu. Dal Jezus, da bi nobeden izmed njih ne odpadel od Njega in ne postal njegov Judež.

Častitemu g. Bilbanu nasprotujejo samo oni, ki nikdar v cerkev ne gredo, ki so sovražniki vere, pa naj bode to kdor koli med temi. Taki rojaki so največja nesreča za naselbine... N.

Nas to sporočilo silno veseli, ker poznamo blagega gospoda Bilbana in ga zelo visoko cenimo. Silno smo bili ogorčeni, ko smo čitali v nekem listu ostudne opazke o njem, ko smo izvedeli o grdi efialtski gonji proti njemu. Zlasti se nam je gabilo, da se je nekdo tako spozabil in imenoval svoj lastni stan, stan "dervišov" — Kdor zančuje se sam...? Sicer pa božji mlini počasi meljejo, toda — gotovo!

Okrasite si stanovanje

z umetniško sliko

KRALJICA MIRU

ki je moderni umotvor in izdelana v krasnih naravnih barvah.

Da omogočimo našim naročnikom, preskrbeti si to krasno sliko "Kraljica Miru", poskrbeli smo za posebno znižano ceno. Stane brez okvirja samo 50c.

Ta slika je umotvor moderne slikarske šole, vendar se je že tako priljubila, da je malo katoliških hiš, kjer bi je ne imeli na steni.

Ko jo naročate, pošljite potrebno svoto na naše upravnništvo in v malo dneh jo dobite.

VSEBINA 10. ZVEZKA.

	Stran
Eukratida	185
Na pragu v večnost	189
Spomin s pota	190
Odkrita beseda	192
Rev. Ignatius Tomazin f	197
Iz Slovenskih naselbin	199

SEIZ BROS.

Priporoča vsem slovenskim duhovnikom svojo veliko izbiro nabožnih knjig v vseh jezikih, vseh cerkvenih potrebščin kipov, podob, svetinjc itd.

In vsem slovenskim društvom pri nakupu zastav in društvenih znakov.

7 BARCLAY ST., NEW YORK.

Telefon, 5985 Barclay.

KAKI IZBORNI LINIMENT

ima veliko število uporab v vsaki hiši. Nikoli ne poteče dan ne da bi ga kaki član imel priliko rabiti.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko Olje) je taki liniment ter se že rabi preteklih 35 let. Izkazal je svojo vrednost pri zdravljenju

REVMATIZMA, NEURALGIJE, IZVINJENJ, OTOLKLJAJEV, OTEKLIN, OTEKLIH ŽLEZ, OKORELIH SKLEPOV IN MIŠIC, KRČEV, BOLEČIN IN BOLESTI.

Cena 25 in 50 centov.

Čitajte sledeče pismo: "Severovo Gothardsko Olje se je izkazalo zelo uspešno. Moja žena je imela hude bolečine v nogah toda po rabi tega Severovega Gothardskega Olja so bolečine postale manj hude in ko je porabila pol steklenice, so bolečine popolnoma izginile."

John Mikulastik, Rfd. No. 1, Box 99, Iron Mountain, Mich.

Kupite Severovo Pripravko v lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas. Zavržite nadomestitve.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Zobozdravnik

Dr. A. Weisberger

ordinira vsaki dan izvemši pondeljek in petek od 10. ure predpoldan do 8. ure zvečer na

50 ST. MARKS PL.,
New York, N. Y.

Ob nedeljah od 10-tih predp. do treh popoldan. Ob pondelkih in petkih ordinira v Uptown

41 W. 82. STREET,
Bet. Central Park & Columbus Ave.
od 10-tih zjutraj do 8-mih zvečer.

Slovenec se kot dober in pošten zobozdravnik najtopleje priporoča.

IZŠEL JE

KOLEDAR

"AVE MARIA"

ZA LETO 1917.

in se naroči pri

AVE MARIA PUBL. CO.
62 ST. MARKS PLACE,
New York.

Letošnji koledar je znatno povečan in spopolnjen. Ima krasne ilustracije nabožne kakor tudi iz svetovne vojske.

Vsebinsko ima tako izbrano in mnogovrstno, da bode vsakdo našel v njem obilo zdravega in podučnega čtiva.

Med drugim prinaša krasno igro "Prisegam", ki je v New Yorku pri dveh prireditvah tako dobro vspela.

Velikanskega truda nas je stalo zlasti poročilo slovenskih župnij in šol, posebno pa naselbin in društev. Koledar prinaša imenik vseh slovenskih naselbin kolikor jih je bilo mogoče izslediti. Cele mesece smo porabili za to delo. Ta zapisnik naselbin in društev bode dal veliko misliti naši katoliški duhovščini in lajkom.

Letošnji "Koledar Ave Maria" ima tudi za naše ženstvo poseben oddelek, kjer bodo gospodinje našle marsikako zanimivost.

Letošnji "Koledar Ave Maria" ima tudi otroški oddelek.

Rojaki, nemudoma si naročite "Koledar Ave Maria", kajti tiskali smo ga samo omejeno število.

"Koledar Ave Maria" ne bomo poslali vsakemu naročniku, temveč na zastopnike, kjer ga naj naročniki dobe. Kjer pa ni zastopnikov, naj si ga pa vsak naravnost pri nas naroči, ker drugače ga ne bomo poslali.

"KOLEDAR AVE MARIA"

STANE SAMO 35c.

in sicer za vse jednako

"KOLEDAR AVE MARIA" je med Amerikanskimi Slovenci prevzel mesto priljubljene pratike.